

Det gamle Dragør.

Dagen er Dragørs. Det gamle Hanseleje, Aarhundreders Fisker- og Skipperby kalder i Dag til 500 Aars-Fest. Det er ikke Villakvarteret, man holder Fest for, ikke noget af det, der staar i Forbindelse med Landliggeri og Badeliv. Dagen er det gamle Dragørs. Minderne samler sig om den Plet af Jord, hvor Hanseaterne havde deres Boder, og hvor det store, rige Marked holdtes i fjerne Tider. Blushøjen i Anlægget siges at være det eneste synlige Minde, der er tilbage fra Hansetiden. Men den gamle Bydel med de krogede Gyder har sit at fortælle, selv om det ikke rækker saa langt tilbage. En stor Del af Husene her er fra det 17. og 18. Aarhundrede, og de har i en mærkelig Grad bevareret deres ejendommelige Præg.

I de gyldne Tider, da Sildens tætte Sølvstimer stod gennem Øresund, var Fiskeriet et stort Erhverv for Dragør. Senere blev Lodsvæsnet af Betydning, — 1934 kan det Dragør Lodseri holde 250 Aars-Jubilæum. Gennem lange Tider gav Bjærgning af grundstødte Skibe Byen en god Indtægt. Man dannede — med ret vidtløftige Regler for Fordelingen af Udbyttet — et Dragør Bjærgelaug, hvorfra Navnet paa en af de gamle Gader er hentet. Skibsfarten trivedes særlig i det 18. Aarhundrede. Byens Flaade naaede op paa hundrede Fartøjer, men under Krigen med Engelskmanden blev de næsten alle kaprede eller ødelagt. Engelske Kugler gik ind i Husene, saa mange af Beboerne tyede til Store Magleby.

Skønt saa nær ved København blev Dragør først egentlig opdaget i vor Tid. En daglig Befordring mellem Hovedstaden og Lejet kom først i Gang i 1840'erne, og i 1850 aabnedes der en daglig Postforbindelse. Man behøver ikke at være saa meget gammel, for at kunne erindre Dagvognen, der havde hjemme i en Gæstgivergaard paa Christianshavn. Det fortælles, at der allerede i 1860 var Folk, som arbejdede for Anlægget af en Amagerbane. Men

først i 1907 fik vi Banen. Dens Skæbne er bekendt. Gennem en Aarrække stor Persontrafik, naturligvis særlig paa Søn- og Helligdage. Amager var forholdsvis nyt Land for Københavnerne. Saa vandt Rutebilerne frem. Nu gaar der Rutebil mellem Sporvejenes Endepunkt og Dragør hver fulde og hver halve Time, i begge Retninger, og Amagerbanen er henvist til indskrænket Drift.

De, der drømte om Dragør som et nyt Skagen, maa siges at være blevet skuffede. Dragør har sin Tiltrækning for Landliggere og Feriegæster, men den blev ikke det moderne Badested. I en forbavsende Grad har den lille By bevaret sin Uberørthed. Den minder noget om Marstal, men den har sit *eget* gammeldags Præg. Betegnende er det ogsaa, at Vægtersangen holdt sig saa længe dernede. Dragør og Ærøskøbing er to af de Byer, i hvilke Vægterversene levede længst. Da Ærøskøbing havde afskaffet Vægtersangen, vedtog Byens Raad i 1914 at genindføre den, i alt Fald delvis, men Beslutningen blev ikke gennemført. Sagen strandede — paa de Ærøskøbing-Vægtere. De vilde ikke synge.

Amagers Historiker, Chr. Nicolaisen, har sagt om Dragør, at den er ikke mere nogen Søfartsby, men en Søluftsby. Et stort Fremmed-Element er tilflyttet Dragør for at kunne bo i disse friske Omgivelser, og der er talrige Sommergæster. Man ser det bedst en Aften ved den maleriske Havn. Men i den gamle Bydel, hvor Husene ligger i saa tæt fortrolige Klynger, gør de Fremmede sig ikke stærkt gældende. Det er mest Bysens egne Folk, der færdes her, i alt Fald Mennesker, som er blevet til den Grad akklimatiserede i Dragør, at de ligesom hører til. Mange af de gamle Huse har smaa Forstue-Fremspring, der bryder Gadelinien. Hist og her er Kviste og Altanrum klistret paa Tagene. Det er ikke den store Bygningskunst. Men de fleste af Husene virker saa ægte. Man føler dem som *Hjem*. Disse snævre bugtede Gader, Gyder og Stræder, af og til med et lille Torv iblandt, med Klinken i Døren ind til Gaardspladsen og med Havernes Hyldebuske hængende ud over de grønt-frønnede Plankeværker, er af en egen simpel Skønhed. Dragør holder sit 500 Aars-Jubilæ-

um i den for Byen allerfejreste Tid. Netop nu staar Hylden i sit fulde Flor, og Vestgrønningens unge Linde bærer bristefærdige Blomsterknopper.

I et Regnskab over Bjærgnings-Indtægterne i det Aar 1745, da Udbyttet beløb sig til 3—4000 Rdlr., har vedkommende Skriver anbragt denne lille, troskyldige Randbemærkning: „Tak være Dig, tre-enig Gud for alle disse Penge — O Gud bevare Dragør vel, og lad den aldrig trenge.“ Ogsaa nu paa 500 Aars-Dagen vil det være rimeligt at ønske Dragør alt muligt godt, deriblandt det meget væsentlige, at Befolkningen og Bystyret — i saa vidt Omfang, som det paa nogen Maade er muligt — maa værne om det gamle Bykvarter, om dets særegne Skønhed og Hygge. Søluft er der endelig saa mange andre Steder, ofte fuldt saa frisk som i Dragør, men den gamle Dragør By hører til de sjældne Værdier.

C. A. C.